

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának 503/2020. (V.26.) számú határozata

Ügyiratszám: MN/4356-10/2020.

Ügyintéző: **személyes adat**

Telefonszám: **személyes adat**

E-mail: **személyes adat**

Tárgy: a kiskorúak védelmére vonatkozó
törvényi rendelkezések megsértése

Határozat

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **személyes adat** által képviselt TV2 Média Csoport Zrt.-vel (székhelye: 1145 Budapest, Róna utca 174., továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben hivatalból lefolytatott közigazgatási hatósági eljárásban megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a TV2 állandó megnevezésű médiaszolgáltatásában 2020. február 18-án 18 óra 45 perctől sugárzott, és február 19-én 11 óra 15 perctől megismételt „Tények Plusz” című műsorszám közzétételével összesen két alkalommal megsértette a műsorszámok korhatár-kategóriába sorolására és sugárzási időpontjára vonatkozó törvényi előírásokat, ezért a Médiaszolgáltatót **3.300.000 Ft, azaz hárommillió-háromszázezer forint bírsággal sújtja.**

A Médiaszolgáltató a bírságot e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00295141-00000024 számú pénzforgalmi számlájára. A bírságfizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Médiaszolgáltató késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke minden naptári nap után a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel (felszámítás) időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része. Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni bírságigényét az adóhatóság útján érvényesíti.

A véglegessé vált döntés ellen annak közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Törvényszékhez (a továbbiakban: **Bíróság**) címzett, de a Médiatanácshoz - a személyesen eljáró ügyfél esetében választása szerint elektronikus vagy postai úton, a jogi képviselő által kizárólag elektronikus - benyújtott keresetlevéllel közigazgatási per indítható. A keresetlevél benyújtásának közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya, az azonnali jogvédelem a Bíróságtól kérhető. Tárgyalás tartása a Bíróságtól kérhető. A keresetet a Bíróság harminc napon belül bírálja el.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: **E-ügyintézési tv.**) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan – az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthat be a bírósághoz. A Bíróság egyszerűsített perben, a tárgyaláson kívüli elbírálás szabályai szerint jár el.

Indokolás

A Médiatanács állampolgári bejelentés alapján, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 167. § (1) bekezdése szerinti hatósági ellenőrzés keretében vizsgálta a Médiaszolgáltató TV2 csatornáján 2020. február 18-án 18 óra 45 perctől sugárzott, majd február 19-én 11 óra 15 perctől megismételt „*Tények Plusz*” műsorszámot. A vizsgálat során felmerült az Mttv. 9. § (5) bekezdésének és a 10. § (1) bekezdése c) pontjának összesen két alkalommal történt megsértése.

A Médiatanács az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 104. § (1) bekezdése alapján az Mttv. 182. § ba) pontja szerinti hatáskörében 2020. április 7-én - hivatalból - közigazgatási hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben. A Médiatanács az Ákr. 104. § (3) bekezdése alapján a 292/2020. (IV. 7.) számú, MN/4356-6/2020. ügyiratszámú végzésével (a továbbiakban: **Végzés**) értesítette a Médiaszolgáltatót az eljárás megindításáról és a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint az Ákr. 5. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogosultságáról és az Ákr. 33. §-a szerinti iratbetekintési lehetőségéről, valamint kötelezte, hogy a Végzés közlésétől számított 10 napon belül terjessze elő az ügygel kapcsolatos nyilatkozatát.

Az Mttv. 144. § (1) bekezdése szerint a Médiatanács a hatósági ügyekben az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel az Ákr. szerint jár el.

A Médiaszolgáltató a Végzést 2020. április 8-án vette át, nyilatkozata 2020. április 15-én érkezett a Hatósághoz.

A Médiaszolgáltató álláspontja szerint az érintett műsorszám megfelelt az Mttv. és a Médiatanács klasszifikációs ajánlásának¹ (a továbbiakban: Ajánlás) III. korhatári kategóriára vonatkozó szabályainak.

A Médiaszolgáltató akként nyilatkozott, hogy az érintett műsorszegmens egy családi tragédián keresztül mutatta be azt, hogy milyen megrázó következményei lehetnek egy közúti balesetnek. Ezzel egyrészt az elhunyt hozzátartozóit kívánta támogatni, másrészt pedig a szélesebb közönség figyelmét szeretne volna ráirányítani a körültekintő közlekedés fontosságára.

A Médiaszolgáltató véleménye szerint a műsorszám egy egyedi eset felvázolásán keresztül, több aspektusból dolgozott fel egy egész társadalmat érintő témakört, a biztonságos közlekedés fontosságát, valamint a figyelmetlenség, illetve szabályszegés folytán esetlegesen bekövetkező baleset veszélyét és annak következményeit.

A tizenéves korosztályra álláspontja szerint jellemző a szabálytalan közlekedés, ezért különösen fontos, hogy az érintett műsorszegmensben feldolgozott esemény körülményeit ők is megismerjék.

¹ „A médiatartalmak korhatár-besorolásánál irányadó szempontokra, az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlat elvi szempontjai” című ajánlás

Amennyiben tudatosan a korosztály tagjaiban, hogy a kellő körültekintés hiánya a szóban forgó balesethez is vezethet, nagyobb eséllyel fognak biztonságosan közlekedni. A riport ezért kifejezetten edukatív és preventív jellegű. Nyilatkozatában rámutatott arra, hogy a fiatalok sok esetben korán kezdenek szülői felügyelet nélkül közlekedni, azonban annak esetleges veszélyeiről kevés szó esik az érintett korosztály rendelkezésére álló idősávban a médiaszolgáltatók részéről. Véleménye szerint fontos, hogy a 12 és 16 éves korosztályba tartozók számára is elérhetővé váljanak ezen információk. A Médiaszolgáltató ebben a körben hivatkozott az Ajánlásra, amelynek alapján a műsorszámok besorolásának célja a gyermekek és az ifjúság védelme, de hozzátette, hogy ez nem jelenti bizonyos témák tabusítását. A Médiaszolgáltató ezen iránymutatás mentén mutatott be egy közúti balesetet annak lényeges körülményeivel együtt - álláspontja szerint - olyan módon, hogy az megfeleljen a 12-16 év közötti gyermekek érettségi szintjének. A védett korosztályba tartozó kiskorúak a közösségi médiának és egyéb tapasztalataiknak köszönhetően magas ingerküszöbvel rendelkeznek, a látottakat megfelelően képesek értelmezni. Álláspontja szerint, amennyiben a baleset pillanata nem került volna bemutatásra, a műsorszegmens nem adott volna kellő súlyt a történeteknek.

A Médiatanács elsősorban a gázolás bemutatását jelölte meg a kiskorúakra veszélyt jelentő tartalomként, azonban a Médiaszolgáltató véleménye szerint a műsorszegmens hangsúlya az özvegygé vált édesapa és a félárván maradt gyermekek helyzetének, történetének bemutatásán volt. E körben hivatkozott arra, hogy a 4 perc 42 másodperc hosszúságú időtartamból csupán pár másodpercet tett ki a gyalogost magával sodró gépjármű bemutatása, a tényleges ütközés pedig egyik kameraállásból sem volt látható. Ezek alapján a riport középpontjában nem a fizikai értelemben vett ütközés állt, annak pár másodpercre történő megjelenítése a történet szükségszerű eleme volt.

A Végzésben foglalt azon állítással kapcsolatban, mely szerint a narráció közben a térfelügyelő kamera felvételei kerültek bejátszásra, amint a nő átkel a zebrán, majd a kamera elidőzött a gázoló autón, a Médiaszolgáltató szintén hivatkozott arra, hogy a közel 5 perces műsorszegmens mindössze 10 másodpercig tartó részében szerepelt az összetört autó. A nyilatkozat szerint az ütközés egyetlen pillanatra látható a térfelügyelő kamera homályos felvételei által, a ráközelítés és a csattanás hangja nélkül, továbbá a sérülés, illetve a holttest a műsorszámokban nem került bemutatásra.

A Médiaszolgáltató hivatkozott a Fővárosi Ítélet tábla 2.Kf.27.065/2004/3. és 2.Kf.27.074/2004/3. számú ítéleteire, amelyek alapján a korhatár helyes meghatározásánál a műsorszám kiskorúakra gyakorolt összehatását kell figyelembe venni. Nyilatkozata alapján a műsorszegmens összességében alkalmas volt a fiatalok figyelmének felkeltésére, és ezért az az eredetileg kitűzött társadalmi célt betöltötte.

A Médiaszolgáltató álláspontja szerint a műsorszám üzenete az volt, hogy a közlekedésben résztvevőket felelősség terheli annak tekintetében, hogy ügyeljenek másokra és betartsák a közlekedési szabályokat.

A Médiaszolgáltató a közigazgatási hatósági eljárás megszüntetését kérte, mert álláspontja szerint tekintettel volt a releváns jogszabályi rendelkezésekre és az Ajánlásban foglaltakra.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a hatósági ellenőrzés eredményét rögzítő vizsgálati jelentés, a műsorszám megtekintése és a Médiaszolgáltató nyilatkozatában foglaltak alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A műsorszám 18:51:18 és 18:56:01 óra között sugárzott „*Nem tudja eltemetni a feleségét*” című műsorszegmense egy halállal végződő balesetről készült tudósítást tartalmazott, az elhunyt családjának bemutatásáról és a temetéssel kapcsolatos anyagi nehézségekről szólt.

A műsor rész a következő felkonferálással kezdődött: „*Az egész országot megrázták azok a képsorok, ahol halálra gázoltak egy pirosan átsétáló nőt a Róbert Károly körúton. Az édesanya után*

három gyermek maradt félérván. Az özvegy férj, Varga János kétségbeesésében a közösségi oldalon kérte feleségének elgázolóját, hogy jelentkezzen és segítsen a temetés költségeiben. A dunaiújvárosi család szerény körülmények között él, de az édesapa példamutatóan neveli fiait.”

Az összeállítás elején a vacsorához készülődő család volt látható, bemutatták szerény életkörülményeiket és a félérván maradt gyermekeket. *„Az egész országot bejárták azok a tragikus képsorok, amik február 6-án készültek a halálos gázolásról a Róbert Károly körúton. Vargáné Pusoma Krisztina máig tisztázatlan körülmények között távozott az egyik budapesti kórházból, ahol annak közelében a piros lámpánál haladt át a zebrán, éjjel tizenegykor. A rendőrség szerint nem vette észre az érkező kocsit, valószínűleg éppen evett vagy ivott valamit.”* A narráció közben a térfelügyelő kamera felvételeit játszották be, amint a nő átkel a zebrán, majd a kamera elidőzött a gázoló autón. A jármű orra teljesen benyomódott, a motorháztető felgyűrődött, a szélvédő pedig szilánkosra tört. Ezután több kameraállásból is bemutatták a balesetről készült felvételt, amelyen a zebrán áthaladó nőt egy autó teljes sebességgel elgázolta. A videofelvétel közzététele közben elektronikus zene volt hallható. Látszott továbbá, hogy a nagy sebességgel történő ütközés következtében a nő személyes tárgyai szétszóródtak az aszfalton.

Ezt követően az édesapa mesélt a baleset körülményeiről: kifogásolta, hogy a közeledő autó nem vette észre a feleségét, akinek teste *„tizenöt métert repült és húsz méter múlva állt meg az autó”*. Varga János tehetetlenségében egy közösségi oldalon kérte a gázolót, hogy segítsen kifizetni a temetés költségeit. A gyermekekkel kapcsolatban a következő szöveg hangzott el: *„A tizenegy éves - ahogy apja hívja, Jancsika -, az ötéves Milán és a hároméves Noel tudják már, mi történt az édesanyjukkal. A rendőrség éjjel zörgette fel a családot a gyerekek is mindent hallottak. A kicsiknek akkor az édesapjuk azt mondta, hogy anyukájuk egy csillag lett.”* A gyermekek bemutatása után Jancsika mondta el a saját szavaival, hogy az édesanyja elhunyt.

A férj ezt követően a mindennapi életükről beszélt. Elmondta, hogy hajnali ötre viszi a gyermekeket az óvodába, hogy dolgozni tudjon, de így is nagyon nehezen élnek. A férfi többször is kifejezte, mennyire fél attól, hogy nem tudja eltemetni a feleségét, jelenleg nem lát semmi esélyt arra, hogy a lakás bérleti díjának fizetése mellett több mint félmillió forintot teremtsen elő erre a célra. Az édesapa a könnyeivel küszködve beszélt arról, hogy szeretné jobb körülmények között felnevelni a gyermekeit, mint ami neki megadatott gyermekkorában.

A Médiatanács a hatósági ellenőrzés során megállapította, hogy a *„Tények Plusz”* című műsorszám kifogásolt adását a Médiaszolgáltató az első közzététel másnapján, 2020. február 19-én 11 óra 15 perces kezdettel megismételte. A műsorrész ekkor 11:22:25 és 11:27:08 óra között került adásba.

A Médiaszolgáltató a 18 óra 56 perces kezdettel sugárzott műsorszámot III. korhatári kategóriába sorolta, azaz *„12 éven aluliak számára nem ajánlott”* minősítéssel tette közzé.

A műsorszámok korhatári kategóriába sorolásának szempontjait az Mttv. 9. §-a határozza meg.

Az Mttv. 9. § (4) bekezdése szerint: *„Az t a műsorszámot, amely tizenkét éven aluliakban félelmet kelthet, illetve amelyet koránál fogva nem érthet meg vagy félreérthet, a III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott.”*

Az Mttv. 9. § (5) bekezdése értelmében: *„Az t a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy erőszakra, illetve szexualitásra utal, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a IV. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.”*

Az Mttv. 9. § (5) bekezdése alapján azt a műsorszámot kell a IV. korhatári kategóriába sorolni, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak személyiségfejlődésének kedvezőtlen befolyásolására. A jogalkotó káros elemként emelte ki az erőszakra és a szexualitásra utalást, valamint az erőszakos konfliktusmegoldás középpontba helyezését, de kimerítően nem sorolta fel a potenciálisan ártalmas tartalmakat. A jogszabályhely „különösen azáltal” fordulata arra utal, hogy az erőszak és a szexualitás ábrázolása olyan tartalom, amely – a kontextustól és az ábrázolás mikéntjétől függően – eleve káros hatással lehet a kiskorúak személyiségfejlődésére, de a törvényalkotó szerint ez más jellegű tartalmak közzétételével is megvalósulhat.

A klasszifikációs rendelkezések érvényesülésének vizsgálata során a bírósági és a hatósági gyakorlat alapján kialakult, alábbi elveket kell figyelembe venni:

A Kúria (korábban: Legfelsőbb Bíróság) LB.Kfv.III.37507/2001/5. számú ítéletében kifejtette:

„A kiskorú különös védettségét az indokolja, hogy nem lehet kiindulni a befogadó reális értékítéletéből, abból, hogy a látottakat megfelelő módon, megfelelő értékrend alapján elemzi és értékeli, hiszen a kiemelt védettséget éppen az indokolja, hogy a kiskorúak a végleges értékrend kialakításának folyamatában vannak. Ez adja személyiségfejlődésük sérülékenységet, egyúttal ez indokolja fokozott védelmüket is.”

E fokozott védelemből adódóan a minősítésnél a médiaszolgáltatóknak mindig megszorítóan – és nem megengedően – kell eljárniuk, a káros hatások megítélésénél pedig a gyermekek érdekei az elsődlegesek.

A Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.085/2014/5. számú ítéletében rögzítette, hogy *„a kiskorúak védelme során egyértelműen abból kell kiindulni, hogy nem a felnőttek szintjén értékelik a látottakat, vagyis ilyenkor mindig a védendő korosztály változó, kialakulóban lévő habitusát kell alapul venni. Ebből következően, ahogy arra az alperes is utalt, nem a műsorszám kiskorúakra gyakorolt tényleges hatását kell vizsgálni, hanem azt, hogy a közzétett jelenetek alkalmasak lehetnek-e a kiskorúak egészséges fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására (hiszen e törvényi rendelkezések esetében a jogalkotó nem kívánt meg eredményt)”*.

Ezt megerősíti a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.31.030/2019/6. számú ítélete: *„Az Mttv. 9. § (5) bekezdése az „alkalmas” szót használja azoknak a műsorszámoknak a meghatározásakor, amelyeket a IV. kategóriába kell sorolni. Az Mttv. 9. § (5) bekezdése értelmében, már a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolásának lehetősége is egyenesen azt vonja maga után, hogy az adott műsorszámot a IV. kategóriába kell sorolni.”*

A Fővárosi Bíróság 3.K.33902/2005/7. számú ítélete szerint *„a kiskorúak egészséges erkölcsi, szellemi, pszichikai fejlődése olyan alkotmányos érték, amellyel szemben minden más alkotmányos szabadságjognak engednie kell. A véleménynyilvánítási, műsorszerkesztési, műsorszolgáltatói szabadság csak ezen érték maximális védelmét figyelembe véve valósulhat meg. Kétség esetén kizárólag a túlzott védelem lehet az elfogadható mérce.”*

A Fővárosi Ítéletábrá 2.Kf.27.147/2010/4. és 2.Kf.27.514/2010/9. számú ítéletei szerint a műsorszámok napközbeni közzététele akkor elfogadható, ha egyáltalán nem jelenik meg bennük ártalmas elem.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.31531/2013/4. számú döntésében kifejtette, hogy a ténylegesen bekövetkező, negatív hatások nem reparálhatók, ezért szükséges a minimálisra csökkenteni a kockázatot:

„Az adott műsor alkalmassága a veszély vagy hátrány előidézésére már elegendő a jogsértés megállapításához. Az esetleg bekövetkező negatív mentális változások, hatások utólag más sok esetben nem vagy csak nagyon nehezen kompenzálhatók (. . .), ugyanis jóval később manifesztálódik az esetleges negatív következmény.”

„Az adott korosztály esetében a lehető legmesszebbmenőkig minimalizálni kell az esetleges kockázatokat és veszélyeket, különös tekintettel arra, hogy az esetleg bekövetkező hátrányok, negatív hatások később már nem, vagy csak nagyon nehezen orvosolhatók.”

A Médiatanács a műsorszámot a fenti szempontok szerint elemezve a következőket állapította meg:

A Médiatanács a műsorszám klasszifikációja során először azt vizsgálta, hogy megjelent-e a műsorszámokban olyan elem, amely alkalmas lehetett a 12-16 éves korosztály személyiségfejlődésének kedvezőtlen befolyásolására. A bírói ítéletek által megerősített hatósági gyakorlat szerint ennek során értékelendők az alkalmazott képi eszközök, zenei és egyéb hanghatások, amelyek fokozhatják, vagy éppen feloldhatják a dramaturgiai fordulatok hatását. Emellett vizsgálni kellett, hogy fellelhetők-e az ábrázolásban olyan eszközök, amelyek segítséget nyújtanak a védett korosztály számára a távolságtartás kialakítására, a látottak dekódolására, átértékelésére.

A műsorszám rendkívül drámai módon mutatta be egy nő halálát, és a hátrahagyottak - két kiskorú gyermek, illetve az édesanya elvesztésén túl az anyagiak miatt is kétségbeesett édesapa - helyzetét, gyászát.

A halálos kimenetelű baleset eredeti felvételeken történt bemutatása és következményeinek feldolgozása a Médiatanács álláspontja szerint érettebb közönséget kíván.

A Médiaszolgáltató véleménye szerint a kifogásolt műsorrész egy családi tragédián keresztül mutatta be a közúti balesetek esetlegesen bekövetkező, megrázó következményeit, tehát a műsorszám egy egyedi eset felvázolásán keresztül, több aspektusból dolgozott fel egy egész társadalmat érintő témakört.

A Médiatanács nem vitatja, hogy a közúti balesetek feldolgozása, bemutatása a közönség tájékoztatása és a baleset-megelőzés miatt is fontos feladata a médiának. A Médiatanács ugyanakkor rögzíti, hogy a kifogásolt összeállítás rendkívül érzékeny témát vetett fel, tekintettel arra, hogy az egy édesanya halálát és a férj, illetve gyermekeik sorsát helyezte a középpontba.

A Médiatanács e körben hangsúlyozza, hogy semmiféle témát nem tekint eleve tabunak, soha nem önmagában bizonyos témák megjelenése miatt, hanem a témaválasztást az ábrázolásmóddal és az érzelmi bevonódást, vagy éppen a távolságtartást elősegítő elemekkel együtt értékelve állapítja meg az adott műsorszám korhatári kategóriáját.

A vizsgált médiatartalom olyan helyzetet mutatott be, ami bárkivel megtörténhet, de ezt olyan módon ábrázolta, hogy az feloldatlan feszültséget okozhatott, illetve szorongást, frusztrációt válthatott ki a védendő korosztály tagjaiból. A feszültséget fokozhatta, hogy a teljes mértékben reális történet részletekbe menő bemutatása mellett éppen az eset körülményeire, a baleset kiváltó okára nem derült fény.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatában foglaltakkal szemben, mely szerint a műsorrész megfelelt a 12 és 16 év közötti gyermekek érettségi szintjének, a Médiatanács megállapította, hogy bár a kamaszokat nem kell elzárni a hasonló témáktól, az eset bemutatása nem a 12-16 éves korosztály pszichés-mentális fejlettségi szintjén történt.

A Médiatanács a fentiekkel kapcsolatban megállapította, hogy a vizsgált műsorszegmens által bemutatott térfelügyelő kamera felvételeiből és a műsorrészt felkonferáló szöveg fordulataiból („*az egész országot megrázták a képsorok*”, „*tragikus képsorok*”) egyértelműen következett a nézők számára, hogy egy halálos kimenetelű baleset képeit követhetik nyomon. Több kameraállásból is látható volt, amint a nő éjszaka átkel a zebrán. A bejátszások során egy piros kör irányította a tekintetet az áldozatra. Az első két eset (18:52:35 és 18:52:37 órákor) az ütközéshez vezető utat jelenítette meg. A felvételeken két különböző kameraállásból egy nő látszik éjszaka egy gyalogátkelőn áthaladva, majd hirtelen feltűnik a képen egy nagy sebességgel közeledő jármű. A harmadik alkalommal (18:52:59) bemutatásra került az is, hogy az autó behajt a gyalogosba, elgázolja a nőt, valamint a közzétett felvételen az is látható, hogy az elgázolt nő teste az ütközést követően a levegőbe emelkedett.

Tekintettel arra, hogy a műsorszegmensben a közeledő autó korábban nem volt látható, a nézőknek nem volt idejük felkészülni a baleset látványára, így a képsorok intenzitása a felvezetés ellenére is váratlanul érthette őket. A nem fikciós felvételek bejátszása közben feszültségfokozó, akciófilmekre jellemző zene szólt, ami fokozhatta a védett korosztály szorongását és a félelemérzetét.

A baleset fentiek szerinti közzététele megrázó, ijesztő lehetett. A nem fikciós események feldolgozása során a médiaszolgáltatónak tekintettel kellene lennie arra, hogy a valós élethelyzetek bemutatásakor kialakuló félelmi reakciók intenzívebbek lehetnek és tartósabban fennmaradhatnak a nézőkben.

A III. korhatári kategóriában nem megengedhető az összeállításban többször bejátszott, valóságos, sokkoló felvételek megjelenítése, ugyanis a 12-16 év közötti gyermekek még nem rendelkeznek kellő életpaszttalattal a történet feldolgozásához.

A kamaszok érzelmi életére a korábbiaknál jóval labilisabb működés, impulzivitás és ambivalencia jellemző, ami többek között a hirtelen bekövetkező fizikai-fiziológiai változások és a szociális tér átalakulásának velejárója. A kamaszok megértő és feldolgozó képessége - érzelmi labilitásuk miatt - még hullámzó képet mutathat. Mindezekre tekintettel az Ajánlás a III. kategóriába sorolt műsorszámokkal kapcsolatban rögzíti, hogy a médiaszolgáltatóknak különösen ügyelniük kell arra, hogy az ebbe a kategóriába sorolt műsorszámok *„témaválasztása, továbbá azok feldolgozómódja a 12-16 év közötti korosztály érettségi szintjének megfelelő legyen”*. Fontos, hogy a fiatalok hozzájussanak az őket potenciálisan érintő veszélyekről, illetve nehéz élethelyzetekről szóló információkhoz, azonban azok ábrázolásánál a könnyű azonosulási lehetőség miatt fokozott körültekintéssel szükséges eljárni. Az Ajánlás értelmében *„a felnőtt témák tárgyalása akkor megengedhető ebben a korhatár-kategóriában, ha azokat a kibontásukban megfelelő körültekintéssel és érzékenységgel kezelik”*.

A klasszifikáció célja, hogy védje a kiskorúakat a médiában megjelenő, személyiségfejlődésükre ártalmas tartalmaktól. Erre tekintettel rendelkezett úgy a jogalkotó, hogy bizonyos tartalmak csak a késő esti, illetve az éjszakai időszakban, az adott korcsoport számára kevésbé elérhető műsorsávban tehetők közzé.

A Médiatanács hangsúlyozza, hogy a műsorszámok klasszifikációja során az adott korosztály legfiatalabb rétegeire is figyelemmel kell lenni. Mivel a Médiaszolgáltató a *„12 éven aluliak számára nem ajánlott”* minősítéssel látta el a műsorszámot, nem csupán azt kellett vizsgálnia, hogy a 14-16 éves korosztályra hogyan hat (őket mennyiben segítheti) a baleset bemutatása, hanem azt is, hogy az összeállítás egyes elemei nem hordoztak-e a kisebb gyermekek, a 12-14 évesek személyiségfejlődésére ártalmas tartalmat. Ha a műsorszám - vagy részlete - az adott korosztály akár csak igen szűk rétegét is veszélynek teszi ki, úgy a műsorszámot magasabb korhatári kategóriába kell sorolni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 23.K.32.520/2013/10. számú ítélete kiemelte: *„(...) a korosztályi besorolás megválasztásánál tekintettel kell lenni az adott korosztály legfiatalabb*

rétegére is.”, valamint a 102.K.34.333/2018/9. számú ítélete is rögzítette, hogy annak megítélésakor, hogy a 12-16 év közötti korosztály személyiségfejlődésére ártalmas lehetett-e adott műsorszám, a 12 éves 1 napos, tehát a III. korhatári kategória legfiatalabb tagjaira is figyelemmel kell lenni. A szóban forgó összeállítást a védendő korosztály legfiatalabb tagjai feltehetően nem tudták a Médiaszolgáltató által vélt módon (baleset-megelőzés, a következmények tudatosítása) kezelni, megfelelően értelmezni.

A III. korhatári kategóriába sorolt alkotások már foglalkozhatnak érzékenyebb témákkal, mivel azonban a 16 év alattiak korlátozott élettapasztalataik következtében még nehezebben ítélik meg az elhangzottakat, a szerkesztőknek különös körültekintéssel kell eljárniuk a műsor készítésekor.

A jelen ügy tárgyát képező műsorszám szerkesztése ezen elveket nem tükrözte, a műsorszámban a nézők tájékoztatása mellett, az esemény bemutatása kapcsán számos, a kiskorúak érzelmi szellemi, erkölcsi fejlődését kedvezőtlenül befolyásoló, szorongást, félelmet keltő tartalom is szerepelt (a síró édesapa bemutatása és a gyermek megszólaltatása). Az ilyen érzelmkiváltó hatásokkal szemben a gyermekek sokkal kiszolgáltatottabbak, mivel még nem áll rendelkezésükre az a fajta élettapasztalat, melynek segítségével el tudnák különíteni a számukra ártalmas hatásokat, illetve kritikusan kiszűrni a hatásvadász jeleneteket, így a látottak, hallottak káros hatással lehetnek mentális és pszichés fejlődésükre.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatával ellentétben, mely szerint a riport kifejezetten edukatív és preventív jellegű volt, a Médiatanács megállapította, hogy a bemutatásban nem az edukációs jelleg dominált. A műsorszám egyrészt nem is gyermekeknek készült, másrészt semmiféle baleset-megelőzési szándék, törekvés nem indokolja egy ember elgázolásának bejátszását. A Médiatanács álláspontja szerint az összeállítás nem a tájékoztatást, hanem az emocionális hatás kiváltását célozta elsősorban, az érzelmi ráhatás szándéka volt megfigyelhető. A jeleneteket baljós hanghatások kísérték, amely szintén nem a megértést és a megelőzést segítette elő, hanem a frusztrációt fokozhatta a védett korosztályban.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata szerint a védett korosztályba tartozó kiskorúak a közösségi médiának és egyéb tapasztalataiknak köszönhetően magas ingerküszöbvel rendelkeznek, a látottakat megfelelően képesek értelmezni.

A Médiatanács ezzel kapcsolatban hivatkozik arra, hogy egy korábbi médiatanácsi határozat felülvizsgálata során kifejtette a bíróság, hogy nem mentesíti a médiaszolgáltatót a felelősség alól az a körülmény, hogy a mai infokommunikációs világban az erőszak, brutalitás bemutatása lépten-nyomon megjelenik, így a gyermekek ezzel egyre gyakrabban szembesülnek. Pontosán e körülmény miatt fokozott a médiaszolgáltató felelőssége (Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.143/2013/4.). Az említett ítéletében a bíróság rámutatott arra is, hogy az életveszély, a halál e korosztály számára még nehezen értelmezhető és feldolgozható. A bemutatott képek ijesztőek lehetnek, tanácsstalanságot, zavarodottságot, rémületet is kiválthattak a kamaszkorú gyerekekben.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata tartalmazza egyrészt azt, hogy *„a tényleges ütközés pedig egyik kameraállásnál sem látszik”*, másrészt pedig azt, hogy *„az ütközés egyetlen pillanatra látható”*. A Médiaszolgáltató hivatkozott arra is, hogy a közel 5 perces műsor részben mindösszesen 10 másodpercig szerepelt az összetört autó. Mindezek alapján véleménye szerint az összeállítás középpontjában nem a fizikai értelemben vett ütközés állt.

A Médiatanács álláspontja a fentiekkel szemben az, hogy a nyilatkozat azon megállapítása, miszerint *„a tényleges ütközés pedig egyik kameraállásnál sem látszik”* ellentétes a Médiaszolgáltató azon kijelentésével, mely szerint *„az ütközés egyetlen pillanatra látható”*. A Médiatanács

megállapította, hogy a műsorszegmensben a halálos kimenetelű baleset a fentiekben részletesen kifejtettek szerint, több kameraállásból, összesen három alkalommal került bemutatásra.

E körben rögzíti a Médiatanács, hogy a gázolás és az összetört autó bemutatásának időtartama helyett a jogsértés megállapítása vonatkozásában az bír relevanciával, hogy annak milyen volt a feldolgozási módja, az a kiskorú nézőkre milyen hatást gyakorolhatott.

A Médiatanács a káros tartalmak időtartamának a műsorszám egészéhez viszonyított arányával kapcsolatban utal a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.32346/2013/4. számú ítéletében foglaltakra, mely kimondta: nem releváns, hogy a műsorszám egészéhez képest a kifogásolt jelenetek aránya mekkora hányadot tett ki.

A Fővárosi Törvényszék 26.K.31.758/2012/7. számú ítélete is megerősítette: „... a műsorszám tartalmi elemei által kifejtett hatást nem azok időtartama határozza meg, sokkal inkább az egyes jelenetekben bemutatott szituáció, a választott verbális és más kifejezési eszközök összessége”, valamint „Az Mttv. gyermekek és kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseinek megsértéséhez (...) elegendő a problematikus tartalmak bemutatása (...) a műsorszám káros elemei tekintetében azok időtartamát az Mttv. nem nevesíti besorolást meghatározó tényezőként.”

A Médiatanács megállapította, hogy a műsorszegmensnek nem a tényszerű tájékoztatás, hanem az érzelmi bevonódást elősegítő elemek kerültek a középpontjába.

A Médiatanács a fentiekben kifejtettek alapján ugyancsak nem osztja a Médiaszolgáltató azon véleményét, miszerint az ütközés pár másodpercre történő megjelenítése a történet szükségszerű eleme, tekintettel arra, hogy a műsorszegmens az ütközés pillanatának bemutatása nélkül is betöltötte volna a nyilatkozatban megfogalmazott szerepet.

A Médiatanács egyetért a nyilatkozatban foglalt azon állásponttal, mely szerint a korhatár helyes meghatározásánál a műsorszám kiskorúakra gyakorolt összehatását kell figyelembe venni, azonban ezt a Médiatanács akként értelmezi, hogy a műsorszámot egységesen, annak egészét szemlélve kell elemezni, nemcsak a szóhasználatát, hanem a képi megjelenítését, a hang- és zenei aláfestését, a tartalmi mondanivalóját is ahhoz, hogy megfelelő mérlegelési szempontok álljanak rendelkezésre a döntés meghozatalánál. Jelen jogsértés megállapítását a képi megjelenítés (a gázolás pillanatának közzététele és az összetört autó bemutatása), a narráció („az egész országot megrázták a képsorok”, „tragikus képsorok”, valamint az édesapa és a gyermek nyilatkozata) és a feszültségfokozó, akciófilmekre jellemző zene együttesen alapozták meg.

A Médiatanács ugyancsak egyetért a Médiaszolgáltató nyilatkozatában foglaltakkal, amelynek alapján a műsorszegmens összességében alkalmas volt a fiatalok figyelmének felkeltésére, valamint azzal, hogy a műsorszám üzenete az volt, hogy a közlekedésben résztvevőket felelősség terheli annak tekintetében, hogy ügyeljének másokra és betartsák a szabályokat, azonban álláspontja szerint a figyelem felkeltése, illetve az üzenet közvetítése nem a 12-16 éves korosztály fejlettségi szintjén történt.

A Médiatanács a fent kifejtettek alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a 2020. február 18-án 18 óra 45 perctől sugárzott, majd február 19-én 11 óra 15 perctől megismételt „Tények Plusz” című műsorszám III. korhatári kategóriában történt közzétételével összesen két alkalommal megsértette az Mttv. 9. § (5) bekezdését, és a műsorszámot a IV. korhatári kategóriába kellett volna sorolnia.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak alapján:

„Lineáris médiaszolgáltatásban a IV. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva, 21 óra és 05 óra között tehető közzé.”

Az idézett rendelkezés alapján a IV. korhatár-kategóriába tartozó műsorszámok kizárólag a késő esti műsorsávban, 21 óra után sugározhatóak.

Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató a műsorszámot 18 óra 45 perctől, valamint 11 óra 15 perctől sugározta, azaz nem a megfelelő, 21 órát követő időpontokban tette közzé, összesen két alkalommal megsértette az Mttv. 10. § (1) bekezdésének c) pontját is.

A Médiatanács a jogsértések miatt alkalmazott jogkövetkezmény megállapítása során az alábbiakat vette figyelembe:

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése értelmében: *„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal – a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett – legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”*

Az Mttv. 187. § (4) bekezdése szerint (első mondat): *„Az (1)-(3) bekezdés alkalmazásában ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromezeröt napon belül ismételt megvalósítja, ide nem értve a csekély súlyú törvénysértéseket.”*

A Médiatanács jelen határozat meghozataláig a következő esetekben állapította meg a Médiaszolgáltatóval szemben az Mttv. 9. § (5) bekezdésének, valamint a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését:

Határozat	Jogsértés időpontja, esetszáma	Műsorszám címe	Jogkövetkezmény
110/2012. (I.18.)	2011. X. 3., 4. (két alkalom)	Összeesküvők	Mttv. 187. § (3) 500.000 Ft
321/2012. (II.15.)	2011. XI. 3., 4. (három alkalom)	Összeesküvők	Mttv. 187. § (3) 2.500.000 Ft
415/2012. (II.29.)	2011. IX. 13. (egy alkalom)	Mokka	Mttv. 187. § (3) 2.500.000 Ft
581/2012. (III.28.)	2011. XI. 10., 27. (két alkalom)	Összeesküvők	Mttv. 187. § (3) 10.000.000 Ft
1084/2013. (VI.26.)	2013. I. 13. (egy alkalom)	Indiana Jones	Mttv. 187. § (3) 2.500.000 Ft
278/2014. (III.25.)	2013. X. 27. (egy alkalom)	Egyszerűen bonyolult	Mttv. 187. § (3) 1.250.000 Ft
469/2016. (IV.19.)	2015. XII. 29. (egy alkalom)	Komancsok holdja	Mttv. 187. § (3) 1.250.000 Ft
1192/2018. (X.30.)	2018. VIII. 18. (egy alkalom)	007 Spectre – A fantom visszatér	Mttv. 187. § (3) 1.250.000 Ft

Határozat	Jogsértés időpontja, esetszáma	Műsorszám címe	Jogkövetkezmény
1287/2018. (XI.20.)	2018. IX. 23. (egy alkalom)	Valami Amerika 3.	Mttv. 187. § (3) 1.250.000 Ft
145/2019. (II.5.)	2018. X. 27. (egy alkalom)	A kém	Mttv. 187. § (3) 1.350.000
548/2019. (V.7.)	2019. III. 3. (egy alkalom)	Baywatch	Mttv. 187. § (3) 1.350.000 Ft
713/2019. (VI.4.)	2019. április 5. (egy alkalom)	Mokka	Mttv. 187. § (3) 1.450.000 Ft
903/2019. (VII.16.)	2019. május 9. és május 10. (2 alkalom)	Bezár a bazár Mokka	Mttv. 187. § (3) 2.800.000 Ft (1.350.000 Ft és 1.450.000 Ft)
1124/2019. (IX.10.)	2019. június 16. (1 alkalom)	A viszkis	Mttv. 187. § (3) 1.450.000 Ft

A jogsértés ismételtsége megállapítható, mivel az 548/2019. (V.7.), 713/2019. (VI.4.), a 903/2019. (VII.16.) és a 1124/2019. (IX.10.) számú határozatok alapjául szolgáló jogsértéseket (időpontjai: 2019. március 3., április 5., május 9-10. és 2019. június 16.) a jelenleg tárgyalt jogsértés időpontját megelőző 365 napon belül követte el a Médiaszolgáltató.

A gyermekeknek és a kiskorúaknak az Alaptörvényből és az Mttv.-ből levezethető kiemelt védelmére tekintettel a klasszifikációs rendelkezések megsértését, így jelen jogsértéseket is a Médiatanács - a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.160/2016/5. számú ítéletében is megerősített gyakorlata alapján - súlyos törvénysértésnek tekinti.

Mindezek alapján az Mttv. 186. § (1) bekezdésében meghatározott felhívás jogkövetkezmény alkalmazása kizárt.

A jogsértések miatti jogkövetkezmény alkalmazásának alapját az Mttv. 185.§ (2) és 187. § (2) bekezdései, valamint a (3) bekezdésének b) pontja jelenti:

„185. § (2) A jogkövetkezmény alkalmazása során a Médiatanács és a Hivatal az egyenlő elbánás elvét követve a fokozatosság és az arányosság elvére tekintettel jár el; a jogsértés súlyához, illetve ismétlődéséhez igazodóan alkalmazza a fokozatosság elvét, valamint az eset összes körülményéhez és a jogkövetkezmény által elérni kívánt célhoz képest arányos jogkövetkezményt alkalmaz.”

„187. § (2) A Médiatanács és a Hivatal a jogkövetkezményt – a jogsértés jellegétől függően – a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételtségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelem szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra, személyiségi jogsérelemre és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg.

(3) A Médiatanács és a Hivatal – a (7) bekezdés figyelembevételével – a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

[...]

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

(...),

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

ba) JBE médiaszolgáltató és a médiapiaci koncentráció korlátozására vonatkozó szabály által érintett médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege kétszázmillió forintig,

bb) a ba) pont alá nem tartozó médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege ötvenmillió forintig terjedhet.”

A Médiatanács a Médiaszolgáltató jogelődjét – az MTM-SBS Televízió Zrt.-t – 1326/2011. (X. 5.) számú határozatával JBE médiaszolgáltatóként azonosította. Ezt követően az 1159/2019. (IX.24.) számú döntésével az Mttv. 70. § (6) bekezdése szerint megállapította, hogy a Médiaszolgáltató e minősége nem változott.

A Médiatanács az érdeksérelmet szenvedett és veszélyeztetett személyek körében a Nielsen Médiautató Kft. adatait vette figyelembe, amely szerint a 2020. február 18-án sugárzott műsorszámunk körülbelül 12 550 13-17 éves nézője volt, amely a korcsoport közel 3 százalékának felelt meg, a február 19-én 11 óra 15 perctől megismételt adást pedig a fenti korosztály tagjai közül körülbelül 2000 gyermek nézte.

Az Mttv. 187. § (2) bekezdése szerinti további mérlegelési szempontok jelen jogsértés vonatkozásában nem voltak értékelhetők.

A Médiaszolgáltató JBE státuszára tekintettel a jelen eljárásban kiszabható bírság maximális összege az Mttv. 187. § (3) bekezdésének ba) pontja értelmében kétszázmillió forint.

A Médiatanács a bírság összegének megállapítása során az 1124/2019. (IX.10.) számú határozatban kiszabott összeget (1.450.000 Ft), a fokozatosság és arányosság elvét figyelembe véve, 200.000 Ft-tal emelte, így összesen 3.300.000 Ft (1.650.000 Ft/alkalom) összegű bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben, amely a legmagasabb kiszabható bírságösszeg (200 millió Ft) 1,65 %-a.

A fentiekben kifejtettek szerint tehát a Médiatanács az Mttv. 9. § (5) bekezdésében és az Mttv. 10. § (1) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezés összesen két alkalommal történt megsértése miatt az Mttv. 187. § (3) bekezdésének ba) pontja alapján kiszabható joghátrány alkalmazása mellett és a rendelkező rész szerint döntött.

Az eljárás során az Ákr. 124. §-a szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jelen határozatban kiszabott bírság az Mttv. 134. § (13) bekezdése értelmében adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Art.**) 206. § (1) bekezdése alapján az adó késedelmes megfizetése esetén az esedékesség napját követő naptól, mint kezdőnaptól, késedelmi pótlékot kell fizetni. Az Art. 209. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a késedelem, illetve az esedékesség előtti igénybevétel (felszámítás) időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszázhatvanötöd része.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Ákr. 81. § (1) bekezdésén, a közigazgatási per indításának lehetősége az Ákr. 114. § (1) bekezdésén alapul. A közigazgatási per vonatkozásában az Mttv. 163. § (1)-(3) és (5) bekezdései, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban:

Kp.) és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban **Pp.**) és az E-ügyintézési tv. rendelkezései irányadóak.

A keresetlevél benyújtásának szabályait a Kp. 12. § (1) bekezdése, a 13. § (3) bekezdésének aa) pontja, a 28.§-a, a 29. § (1) bekezdése, a 39. §-a, a 48. § (1) bekezdésének I) pontja, a Pp. 605. § (1) és 608. § (1) bekezdései és az E-ügyintézési tv. 9. § (1) bekezdése, az azonnali jogvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a Kp. 50. §-a, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a Kp. 77. § (2) bekezdése tartalmazzák.

Budapest, 2020. május 26.

A Médiatanács nevében
Dr. Karas Monika
elnök

Kapják:

1. személyes adat